

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 19P/19/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513200578
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Gazdagová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2013:7513200578.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie samosudkyňou JUDr. Andreou Gazdagovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého D. G., nar. XX.X.XXXX, toho času umiestneného v Reedukačnom centre R. XXX, T., zastúpeného kolíznym opatrovníkom N. práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťaťa rodičov matky E. G., nar.XX.X.XXXX, bytom E. č.XXX a otca neurčeného, za účasti D. G., nar.XX.X.XXXX a D. G., nar.XX.X.XXXX, obaja bytom E. č.XXX, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti

rozhodol:

R u š í náhradnú osobnú starostlivosť k maloletému D. G., nar. XX.X.XXXX, nariadenú rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, číslo konania XP/XX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX.

N a r i a d' u j e u maloletého D. G., nar.XX.X.XXXX, ústavnú starostlivosť.

Maloletého D. G. u m i e s t' ň u j e do S. centra v T..

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého D., mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima na jedno nezaopatrené dieťa, určené z. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred, na účet Reedukačného centra T., počnúc 4.2.2013.

Dlžné výživné na maloletého D. za obdobie od 4.2.2013 do 23.10.2013 spolu v sume 231,37,-Eur súd p o v o ľ u j e matke splácať v pravidelných mesačných splátkach
19P/19/2013

- 2 -

vo výške 15,-Eur, spolu s bežným výživným až do vyrovnania, pod hrozbou straty výhody splátok.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením tunajšieho súdu č. konania 19P/19/2013 - 10 zo dňa 23.1.2013 bolo začaté konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého D. G., na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, nakoľko šetrením v rodine maloletého dieťaťa bolo zistené, že výchova u maloletého D., ktorý bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, nie je dostatočne zvládnutá, pričom psychický a mravný vývin maloletého je vážne ohrozený a narušený.

Uznesením Okresného súdu Košice - okolie č. konania 19P/19/2013 -12 zo dňa 23.1.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. konania 7CoP/103/2013 - 50 zo dňa 27.3.2013 bol maloletý D. G. predbežne zverený do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra T., z dôvodu, že ponechaním

maloletého v domácom prostredí by bola výchova u maloletého vážne ohrozená a narušená. Do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu bol maloletý D. G. prijatý dňa X.X.XXXX.

Starí rodičia maloletého, ktorým bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, ako aj matka maloletého D. vyslovili so zverením maloletého do reedukačného centra svoj nesúhlas.

Kolízny opatrovník navrhol nariadiť u maloletého ústavnú starostlivosť, z dôvodov, že je potrebné nariadiť prevýchovný proces u maloletého D., nakoľko matka o maloletého nejaví záujem a starí rodičia jeho výchovu nezvládajú.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom starých rodičov, matky maloletého D., oboznámením sa so správou o prešetrení rodinných pomerov, o pobyte maloletého Jána v reedukačnom zariadení, s lekáorskými správami a s ďalšími listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento stav vo veci:

Maloletý D. G., nar.XX.X.XXXX pochádza z družobného pomeru matky E. G., nar.XX.X.XXXX, otcovstvo nebolo doposiaľ určené. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, č. konania XP/XX/XXXX zo dňa 24.1.2012 bol maloletý D. G. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov D. a D. G., obaja bytom E. XXX, zo strany matky maloletého bolo určené minimálne výživné.

19P/19/2013

- 3 -

Maloletý D. bol v školskom roku 2012/2013 žiakom II. špeciálnej triedy variantu A, absolvoval štvrtý ročník školskej dochádzky na špeciálnej základnej škole v mieste bydliska. Mal vymeškaných 50 vyučovacích hodín, z toho 39 ospravedlnených, 11 neospravedlnených. Zo správy školy vyplýva, že nemá záujem o vzdelávanie. Je agresívny, vulgárny, má sklony k deštrukcii predmetov a sexuálnej deviácii. Tieto skutočnosti mali za následok jeho celkové neprospievanie vo výchovno-vzdelávacom procese.

Maloletý D. G. bol v ostatnom období trestne stíhaný Okresným riaditeľstvom PZ P. - okolie, Z. oddelením PZ v T., pod číslom M.: Z.-XXX/BO-KS-XXXX zo dňa XX.X.XXXX za prečin poškodzovania cudzej veci, ktorého sa dopustil tak, že dňa 22.3.2012 pred miestnym pohostinstvom poškodil OMV tak, že ho na ľavej strane poškrabal klincom. Okresným riaditeľstvom PZ Košice - okolie, Obvodným oddelením PZ v Bohdanovciach pod číslom M.: Z.-KS-Z zo dňa X.X.XXXX bol maloletý vyšetrovaný za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil tak, že dňa 25.5.2012 sa s nožom v ruke vyhrážal zabitím D. P. a jeho rodine. Okresným riaditeľstvom PZ Košice - okolie, Obvodným oddelením PZ v Bohdanovciach pod M.: Z. -KS-Z zo dňa XX.X.XXXX bol maloletý vyšetrovaný vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil tak, že chodil pred rodinným domom č.XXX, kde na E. P. vykrikoval rôzne vulgarizmy, vykonával schválnosti a ukladal mu pre bránu rodinného domu kamene, aby si poškodil auto. Vzhľadom k tomu, že v čase spáchania jednotlivých vyššie uvedených skutkov vzhľadom k veku maloletého nebolo možné tieto skutky prejednať ako priestupky event. ako prečiny, boli uvedené veci odložené.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vyplýva, že matka o maloletého D. záujem neprejavuje a starí rodičia jeho výchovu nezvládajú. Úrad práce vykonal pohovory s maloletým D., jeho matkou a starými rodičmi, napriek tomu však k zlepšeniu správania sa u maloletého nedošlo. Stará matka maloletého je invalidnou dôchodkyňou, starý otec je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Starí rodičia žijú s maloletým D. v prízemnom rodinnom dome, užívajú dve izby, bez príslušenstva, ostatné miestnosti užívajú pinoleté deti starých rodičov s rodinami. Hygiena v domácnosti je na priemernej úrovni. Vzhľadom na zdravotné problémy u maloletého Jána od útleho detstva stará matka s maloletým navštevuje neurologickú, psychiatrickú a alergologickú ambulanciu. Starí rodičia maloletého majú kritický postoj k tvrdeniam školy o správaní sa maloletého D., obraňujú maloletého. Maloletý D. pochádza z nevhodného a demotivujúceho prostredia, ktoré ovplyvňuje jeho správanie sa.

Z vyjadrenia Základnej školy v E., ktoré vypracovala triedna učiteľka Mgr. J. D. vyplýva, že maloletý D. G. bol v školskom roku 2012/2013 žiakom X.ročníka II. špeciálnej triedy na ZŠ v E.. U maloletého bola diagnostikovaná ľahká mentálna retardácia a epilepsia, s vážnymi poruchami správania. U maloletého sa dlhodobo opakovali problémy vo výchovno-vzdelávacom procese, mal sklony k agresívnemu správaniu, vulgárnosťami a výbušnosťou, bol nevládnuteľný, vyvolával spory, často sa vyhrážal, mal potrebu byť stredobodom pozornosti. Bol agresívny k okoliu, spolužiakom, učiteľke. Napriek pohovoru so starými rodičmi k náprave jeho správania sa nedošlo. Niekoľkokrát fabuloval epileptický záchvat, obnažoval sa pred spolužiakmi, učiteľkou.

19P/19/2013

- 4 -

Zo správy Reedukačného centra T. zo dňa 10.6.2013 vyplýva, že adaptačný proces u maloletého v zariadení, od 4.2.2013(30 dní) prebiehal s menšími problémami - vulgárnosť, verbálne útoky voči deťom aj dospelým, menšie bitky so spolubývajúcimi, riešené napomenutím. V čase podania správy sa u maloletého jeho správanie nezmenilo, je agresívny, vulgárny, má sklony k deštrukcii predmetov a sexuálnej deviácii. Starí rodičia zasahujú do prevýchovného procesu častými telefonátmi, maloletého navštevujú každé dva týždne, majú kritický postoj k pedagógom a ich činnosti v zariadení, obraňujú maloletého a nepripúšťajú žiadnu kritiku na jeho osobu. Za sladkosti, ktoré mu pravidelne starí rodičia nosia, si maloletý D. kupuje priazeň detí, najmä dievčat. Matka maloletého v zariadení nenavštívila ani raz. Reedukačné centrum, vzhľadom na správanie sa maloletého, na jeho vývin, ktorý je oneskorený vo viacerých zložkách odporúča nastaviť vhodný prevýchovný proces u maloletého, ktorý by eliminoval negatívne výkyvy v jeho správaní. Maloletý mal veľmi slabo osvojené hygienické návyky, nevie udržať poriadok v osobných veciach a na izbe.

Z aktuálnej správy Reedukačného centra v T. zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že maloletý D. G. je v školskom roku XXXX/XXXX žiakom V.ročníka Špeciálnej základnej školy, rok školskej dochádzky siedmy, pričom škola sa nachádza priamo v zariadení. Vedomostná úroveň u maloletého v čase jeho nástupu do školy bola veľmi slabá, maloletý nevedel spočítať prsty na rukách, nepoznal čísla ani písmená, učil sa držať pero a ceruzku. Rád je stredobodom pozornosti, má tendenciu si ju vynucovať, rád sa dostáva do fyzických stretov s ostatnými žiakmi. Centrum v správe uvádza, že ani v súčasnej dobe sa správanie u maloletého výrazne nezmenilo, pričom prognóza u maloletého je, že v spolupráci s maloletým, so starými rodičmi, zlepšením prístupu k povinnostiam, psychologickou terapiou, vytvorením a rešpektovaním pravidiel, prevýchovou zameranou na individuálnu a generálnu prevenciu a stabilizáciu je vytvorená optimistická perspektíva začlenenia sa maloletého do spoločnosti, preto reedukačné centrum odporúča aj naďalej pokračovať v prevýchovnom procese.

Z výpovedí starých rodičov maloletého vyplýva, že obaja nesúhlasia s nariadením ústavnej starostlivosti u maloletého. Starý otec uviedol, že pokiaľ ide o vymeškané vyučovacie hodiny u maloletého, tie boli ospravedlnené, nakoľko maloletý mával epileptické záchvaty a preto s maloletým bolo potrebné navštíviť lekára. Starý otec uviedol, že skutky, ktorých sa maloletý mal dopustiť ako priestupky proti občianskemu spolunažívaniu sa nezakladajú na pravde, maloletý sa podľa neho predmetných skutkov nedopustil. Podľa starého otca sa maloletému vysmieľajú, že vyzerá ako černocho a preto sa maloletý bráni. Pripustil, že boli upozornení na správanie sa maloletého, mali pohovor u starostu obce, od tej doby sa pokúšali rešpektovať napomenutia a dohliadali na výchovu u maloletého.

Stará matka maloletého uviedla, že majú s manželom vytvorené podmienky na výchovu maloletého, stará matka pravidelne s maloletým navštevuje odborné ambulancie, vzhľadom na jeho zdravotný stav, dbá o to, aby maloletý bral pravidelne lieky, ktoré má predpísané.

Matka maloletého vo svojej výpovedi uviedla, že o maloletého sa nemôže osobne starať preto, že má nezhody so svojim druhom, s ktorým žije v domácnosti, ktorý nemá dobrý vzťah

19P/19/2013

- 5 -

s maloletým. S maloletým sa stretávala pravidelne, platí výživné mesačne svojim rodičom, od doby, odkedy je v reedukačnom centre maloletého nenavštívila.

Z lekárskej správy podanej MUDr. U., obvodnou detskou lekárkou vyplýva, že maloleté dieťa je dispenzarizované neurológom pre EPI, alergológom pre pollinosis, pedopsychiatrom pre poruchy správania, urológom pre pomočovanie. Počas starostlivosti u obvodného lekára maloletý dlhodobo užíval lieky predpísané odbornými lekármi, mal predpisované pravidelné kontroly, na ktoré chodil v doprovide starých rodičov pravidelne, jeho zdravotný stav počas užívania liekov bol stabilizovaný.

Zo správy podanej pedopsychiatrickou MUDr. S. vyplýva, že u maloletého sú popri nastavenej liečbe prítomné prejavy deprivácie - emocionálne strádanie v dôsledku absencie matky, toho času stav tangovaný aj hormonálnou zmenou - nástup puberty.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky uvedené vo vyššie citovaných zákonných ustanoveniach na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého D. G., nakoľko u maloletého sa jedná o dlhodobý výchovný problém, ktorý sa starým rodičom, ani matke maloletého nepodarilo ani za odbornej pomoci vyriešiť alebo napraviť. Matka o maloletého záujem neprejavuje, starí rodičia, ktorým bol maloletý zverený, sami výchovu maloletého nezvládajú, majú k jeho prejavom správania nekritický postoj, neadekvátne zasahujú do výchovného procesu iných inštitúcií - školy, reedukačného centra, iné opatrenia, predchádzajúce nariadeniu ústavnej starostlivosti u maloletého nevedli k náprave

19P/19/2013

- 6 -

u maloletého a k vyriešeniu jeho výchovného problému. Reedukačný proces u maloletého začal nariadením predbežného opatrenia, kedy bol dňom 4.2.2013 maloletý prevzatý do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, od tej doby neprešiel dostatočne dlhý čas na ukončenie reedukačného procesu, pričom zo správy reedukačného centra vyplýva, že maloletý sa na pobyt v ústavnom zariadení primerane nastavil, učí sa osvojiť si režimový proces, po jeho zvládnutí je optimistický predpoklad jeho prevýchovy do budúcnosti a preto je vhodné pokračovať v reedukačnom procese. Súd je toho názoru, s poukazom na správu Reedukačného centra v T., že nariadením ústavnej starostlivosti u maloletého možno s vysokou pravdepodobnosťou očakávať zlepšenie prípadne nápravu dlhodobého výchovného problému u maloletého. Súd zároveň apeluje na starých rodičov, aby boli trpezliví a akceptovali skutočnosť, že to, čo sa im nepodarilo vyriešiť za obdobie niekoľkých rokov, nemôže maloletý spracovať za niekoľko mesiacov, aby rešpektovali vyjadrenia pracovníkov - pedagogických i nepedagogických v zariadení a svojimi neadekvátnymi zásahmi nemarili proces prevýchovy u maloletého.

Nakoľko starí rodičia maloletého nevedia v súčasnosti maloletému zabezpečiť primeranú výchovu a starostlivosť, pričom psychický a fyzický, a najmä mravný vývoj dieťaťa, v podmienkach v akých momentálne žije, sú vážne ohrozené a narušené, súd nariadil u maloletého ústavnú starostlivosť a súčasne zrušil náhradnú osobnú starostlivosť starých rodičov.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods.3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19P/19/2013

- 7 -

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Nakoľko u maloletého bola nariadená ústavná starostlivosť, v zmysle vyššie uvedeného bola matke uložená povinnosť vyživovať maloleté dieťa, pričom výživné má byť poukázané na účet zariadenia určeného na výkon rozhodnutia súdu.

Vzhľadom k tomu, že v konaní nebolo preukázané, že by možnosti, schopnosti a majetkové pomery matky odôvodňovali určiť výživné vo väčšom rozsahu ako vo výške 30 % životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, ktoré je v súčasnosti podľa platných právnych predpisov od 1.7.2013 vo výške 27,13,-Eur, ktorým je povinný prispievať každý rodič bez ohľadu na možnosti, schopnosti a majetkové pomery, súd zaviazal matku k plateniu výživného na účet zariadenia, v ktorom je maloletý umiestnený v zákonom stanovenej vyššie uvedenej minimálnej sume.

Súd poznamenáva, že v zmysle § 5 z. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, sumy životného minima sa novo upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka.

Keďže matka na výživu maloletého dieťaťa od jeho umiestnenia do zariadenia až doposiaľ neprispievala, súd určil počiatok vyživovacej povinnosti od 4.2.2013. Preto vznikol matke dlh na výživnom za obdobie od 4.2.2012 do 23.10.2013 vo výške 231,37,-Eur (mesačné výživné v sume 26,65,-Eur od 4.2.2013 do 30.6.2013 a v sume 27,13,-Eur za obdobie od 1.7.2013 do 23.10.2013).

Keďže maloleté dieťa je umiestnené v Reedukačnom centre T., matka je povinná určené výživné platiť na účet tohto zariadenia.

Rozhodnutie o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa O. s. p. alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233 / 1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok

19P/19/2013

- 8 -

nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.